

KLACHTNUMMER : 21.0380

DE KLACHTENCOMMISSIE VOOR GGZ NOORD-HOLLAND-NOORD
HEEFT HET VOLGENDE OVERWOGEN EN GEOORDEELD OMTRENT DE OP 1 SEPTEMBER 2021
BINNENGEKOMEN KLACHT IN HET KADER VAN DE WET VERPLICHTE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
(WVGGZ) VAN:

A.,
verblijvende te B (hierna: de instelling),
hierna te noemen: klaagster,

tegen

C.,
werkzaam als psychiater bij de instelling,
hierna te noemen: verweerder.

1 VERLOOP PROCEDURE

- Klachtenformulier, ontvangen op 1 september 2021;
- Verweerschrift, ontvangen op 7 september 2021;

De klachtencommissie heeft met toestemming van klaagster inzage in haar behandeldossier gehad;

Partijen hebben hun standpunt voor de commissie toegelicht op de zitting van 8 september 2021.

In verband met de beperkende maatregelen door de uitbraak van Covid-19 heeft de zitting plaatsgevonden in een beveiligde online omgeving (Lifesize);

Aanwezig waren klaagster, bijgestaan door de pvp D., en E., GGZ-arts namens verweerder.

Daarnaast was er nog een verpleegkundige aanwezig.

Op 8 september 2021 is de beslissing van de uitspraak telefonisch aan partijen medegedeeld.

[...]

3 OVERWEGINGEN EN BEOORDELING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

3.1 FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

Bij de beoordeling van de klacht(en) gaat de commissie uit van de volgende feiten.

Klaagster is in beeld gekomen bij de GGZ NHN.

Sindsdien is klaagster acht keer (gedwongen) opgenomen geweest.

Klaagster is meerdere keren van antipsychotische medicatie gewisseld. In 2017 heeft klaagster antipsychotica in depotvorm gekregen.

De rechtbank Noord-Holland heeft op 16 juli 2021 een machtiging verleend tot het verlenen van een aantal vormen van verplichte zorg, waaronder het opnemen in een accommodatie en het toedienen van medicatie; deze machtiging geldt tot 16 januari 2022. De rechtbank is tot dit oordeel gekomen omdat klaagster lijdt aan een psychische stoornis, te weten een terugkerende kwetsbaarheid voor psychose, samenvallend of veroorzaakt door stress in haar leven. Deze

stoornis leidt tot ernstig nadeel voor of van klaagster of een ander, te weten ernstig lichamelijk letsel, ernstige immateriële schade en maatschappelijke teloorgang.

Om het ernstig nadeel af te wenden en/of de geestelijke gezondheid van klaagster te stabiliseren of te herstellen heeft klaagster zorg nodig. Gebleken is dat er geen mogelijkheden voor passende zorg op vrijwillige basis zijn.

Bij brief van 22 juli 2021 is besloten over te gaan tot diverse vormen van verplichte zorg, waaronder het met ingang van 21 juli 2021 opnemen van klaagster in een kliniek in F.

Op 6 augustus 2021 is klaagster vanwege haar verhuizing van G. naar H. overgeplaatst naar de kliniek in B.

Bij brief van 2 september 2021 is besloten ter uitvoering van de zorgmachtiging per 27 augustus 2021 verplichte zorg, bestaande uit depot met antipsychotische medicatie, te gaan verlenen aan klaagster. De beslissing luidt, voor zover van belang, als volgt:

“(...) Zij heeft onvoldoende tot geen ziektebesef en ziekte-inzicht wat maakt dat zij de noodzaak van medicatiegebruik niet inziet. Om deze reden is zij ambulante al vele malen gestopt met de inname van medicatie wat telkenmale heeft geresulteerd in opbloeien van de psychose. In psychotische toestand verwaarloost zij zichzelf en doet zij gevaarlijke dingen.

(...)

Gebruik van medicatie leidt tot het verbleken van de psychose wat leidt tot verdwijnen van de agitatie en veel adequater gedrag. Haar sociaal en maatschappelijk functioneren verbetert enorm wanneer zij goed is ingesteld op medicatie.”

De instelling is een accommodatie zoals bedoeld in artikel 1:1 lid 1 onder b van de Wvvggz waar, kort gezegd, zorg wordt verleend overeenkomstig de Wvvggz.

3.2 BEOORDELING

De klacht richt zich met name tegen de beslissing van de zorgverantwoordelijke om met ingang van 27 augustus 2021 verplichte zorg, in de vorm van toediening van medicatie in depotvorm, aan klaagster te gaan verlenen, in het kader van de zorgmachtiging. Ook zou klaagster de medicatie liever in een lagere dosering krijgen.

Op grond van artikel 8:9, eerste lid, Wvvggz kan de zorgverantwoordelijke, voor zover dit ter afwending van ernstig nadeel noodzakelijk is, als uiterst middel beslissen tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de hier aan de orde zijnde zorgmachtiging.

De pvp heeft ter zitting opgemerkt dat in de brief van 2 september 2021, waarin klaagster over bovengenoemde beslissing is geïnformeerd, niet is vermeld dat medicatie in depotvorm zal worden gegeven en dat de dosering ontbreekt. Het eerste punt is feitelijk niet juist. In voormelde brief is aangegeven dat de verplichte zorg zal bestaan uit ‘depot met antipsychotische medicatie’. Met betrekking tot het tweede punt geldt dat het niet mogelijk was de dosering op voorhand vast te leggen. Bezien zal moeten worden op welke dosering een cliënt ingesteld dient te worden om het gewenste gevolg te bereiken en over welke dosering overeenstemming bereikt kan worden. Overigens heeft de pvp aan haar opmerkingen geen consequenties verbonden, zodat hieraan ook om die reden voorbij wordt gegaan.

Beide klachtonderdelen zullen, gelet op hun nauwe onderlinge samenhang, hieronder gezamenlijk worden behandeld en beoordeeld. Daarbij zal de nadruk worden gelegd op de hoofdklacht van klaagster, het toedienen van een depot.

Op grond van de stukken en wat tijdens de zitting is besproken, is de klachtencommissie met

verweerder van oordeel dat het toedienen van medicatie in depotvorm noodzakelijk is. Dat klaagster zelf meent dat geen dwang nodig is, maakt dit niet anders. Daarbij is in aanmerking genomen dat Olanzapine in tabletvorm in het verleden meer keren heeft geleid tot medicatie ontrouw en discussies met klaagster.

Ter zitting is gebleken dat klaagster steeds met haar (ambulante) behandelaar(s) in gesprek gaat over het afbouwen van medicatie. Deze gaat daar uiteindelijk in mee - vermoedelijk om de behandelrelatie met klaagster werkbaar te houden -, waarna de dosering te laag wordt en de psychose, waar klaagster gevoelig voor is, herleeft. Als klaagster decompenseert, wat ook in het (recente) verleden herhaaldelijk is gebeurd, kan zij agressief gedrag vertonen. [...] De hiervoor beschreven gang van zaken heeft bovendien telkens geresulteerd in gedwongen opnames. Deze situatie is zeer onwenselijk, vooral voor klaagster zelf.

Naar het oordeel van de klachtencommissie is de toediening van Olanzapine onder de gegeven omstandigheden ook aangewezen. Gebleken is dat klaagster zonder goedwerkende antipsychotische medicatie snel gevaarlijk is voor zichzelf en anderen en daarmee ernstig nadeel lijdt. Uit de stukken blijkt genoegzaam dat de psychische toestand van klaagster nog niet zodanig is gestabiliseerd dat de huidige dosis Olanzapine (20 milligram) kan worden verlaagd naar 15 milligram of minder, zoals klaagster wenst. De voorgeschreven medicatie is nodig om de psychose onder controle te (blijven) houden.

Op verzoek van klaagster is gekozen voor Olanzapine. Deze keuze lag ook voor de hand gelet op het positieve effect van behandeling met Olanzapine in het verleden. Ter zitting heeft klaagster bevestigd dat haar geestelijke gezondheid is verbeterd door deze medicatie.

De klachtencommissie is zich ervan bewust dat de beslissing van verweerder tot (verplichte) toediening van medicatie ingrijpend van aard is. Dwangbehandeling met medicatie druist immers in tegen het in de grondwet als artikel 11 vastgelegde recht op onaantastbaarheid van het lichaam (lichamelijke integriteit).

Wanneer dit wettelijk is geregeld, zijn beperkingen op deze grondrechten - onder voorwaarden - toegestaan. Voor verplichte zorg, waaronder verplichte toediening van medicatie is dit geregeld in de Wvvgz. De klachtencommissie is van oordeel dat - zoals hiervoor al is overwogen - verweerder heeft voldaan aan de in de wet gestelde voorwaarden voor dwangmedicatie. Hieruit volgt dat het belang van goede medicatie om ernstig nadeel voor klaagster te voorkomen of te beperken op dit moment zwaarder weegt dan het recht van klaagster op onaantastbaarheid van het lichaam. Mede gelet op de bij klaagster bestaande weerstand tegen een depot, geeft de klachtencommissie verweerder in overweging om, indien mogelijk, een vrouw de injecties met Olanzapine te laten geven; bij voorkeur niet in de billen van klaagster maar in haar bovenbeen.

De klachtencommissie komt dan ook tot het oordeel dat de door verweerder genomen beslissing tot het verlenen van verplichte zorg (door de voorgenomen toediening van het Olanzapine depot), voldoet aan de daaraan gestelde eisen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid. Ook aan het criterium van de veiligheid is voldaan. De klachten van klaagster worden daarom ongegrond verklaard.

4 BESLISSING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

Beide klachtonderdelen zijn **ongegegrond**.

Aldus gedaan op 8 september 2021, verzonden op 14 september 2021.

Vastgesteld door de volgende commissie:

(voorzitter), (lid-psychiater), (lid-jurist) (leden), bijgestaan door

(ambtelijk secretaris).

Namens deze;

voorzitter

Beroep

De Wvoggz geeft betrokkene (klager), diens vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene de mogelijkheid om binnen 6 weken na de uitspraak van de commissie een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift in te dienen bij de rechter van rechtbank Noord-Holland, gelegen aan de Kruseman van Eltenweg 2, 1817 BC Alkmaar.

Deze uitspraak wordt toegezonden aan:

A., Betrokkene/cliënt

D., vertegenwoordiger betrokkene/PVP

I., advocaat

J., Geneesheer directeur

GGZ Noord-Holland-Noord (zorgaanbieder)

C., zorgverantwoordelijke

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.